

REPRESENTANT- OG VERGEROLLEN

Representantens oppgaver- utlendingsloven § 98d

Representanten skal ivareta den mindreåriges interesser i saken og ellers utføre de oppgaver som tilkommer en verge i henhold til annen lovgivning

I asylsaken skal representanten blant annet

- a) være til stede ved de samtaler den myndighetene har med den mindreårige*
- b) bistå den mindreårige ved undersøkelser om identitet, alder mv.,*
- c) bistå den mindreårige i forbindelse med oppsporing av foreldre eller andre omsorgspersoner, og*
- d) ha kontakt med den mindreåriges advokat og holde seg underrettet om fremdrift i saken.»*

Representantens oppgaver forts.

- Representanten er en juridisk erstatter for foreldrene:
 - Tar de avgjørelser som ligger til den som har foreldreansvaret
 - Hva er barnets beste?
 - Representanten må ta hensyn til barnets mening i tråd med barnets alder og modenhet, jf. utlendingsloven § 98 e
 - Ansvar for å sikre at barnets rettigheter ivaretas

Representantens oppgaver forts.

- Representanten skal påse at den mindreåriges omsorgsbehov blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, men representanten har ikke ansvar for den mindreåriges forsørgelse og daglige omsorg
- Omsorgsansvaret ligger hos UDI ved mottakene og Bufetat ved omsorgssentrene

Representantens oppgaver forts.

- Representanten skal ved utførelsen av oppdraget ta tilbørlig hensyn til den mindreåriges nasjonale, språklige, religiøse og kulturelle bakgrunn, herunder sikre forsvarlig kommunikasjon med den mindreårige

BARNES MEDVIRKNING

«Jeg ivaretar barnets ønsker og handler så langt som mulig i samsvar med dette»

Representanten/vergens oppgave er å utøve rettigheter **på vegne av barnet**. Det vil si at man som den klare hovedregel skal forsikre seg om at barnet har forstått sine rettigheter og plikter, samt konsekvensen av å ta ulike valg.

- Først da kan barnet uttale seg og medvirke i egen sak
- Barnet har ingen plikt til å si sin mening
- I en utlendingssak vil det kunne få konsekvenser om man ikke medvirker
- Representant/verge skal med mindre det er uforsvarlig handle i tråd med det barnet selv ønsker
- Det er som hovedregel ikke alene tilstrekkelig at representant/verge er av en annen personlig overbevisning

«Jeg ivaretar barnets ønsker og handler så langt som mulig i samsvar med dette»

Representanten/vergen skal før det ta en avgjørelse av betydning, vektlegge barnets mening i samsvar med alder og modenhet.

Hvor mye må barnet forstå?

Barnevennlig informasjon, hva er det?

Barnets ønske er mulig, men jeg mener objektivt sett at min mening er til barnets beste, hva gjør jeg?

IVARETAKELSE AV JURIDISKE RETTIGHETER

Enslig mindreårige asylsøkeres rett til helsehjelp

- Reglene om hvem som har rett til helsehjelp og innholdet i helsehjelpen følger av pasient – og brukerrettighetsloven med tilhørende forskrifter, rundskriv og veiledninger
- Alle barn under 18 år som oppholder seg i Norge har rett på:
 - Øyeblikkelig helsehjelp og nødvendig helsehjelp, jf. § 2-1b
 - Øyeblikkelig og nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen, jf. §§ 2-1a

Lovpålagte og anbefalte helseundersøkelser

Transittmottak

Ordinært mottak

Lovpålagt TB-screening > (røngten 15 år, Mantoux på alle under 40 år hvis opphold lengre enn 72 timer)

Oppfølging av resultatet av lovpålagt TB-screening

Tilbud om frivillig HIV-test

Tilbud om frivillig HIV-test

Akutte helseproblemer

Tilbud om ytterligere helseundersøkelse for somatiske og psykiske lidelser, samt relevant smittevern og barnevaksinasjon

Spesielle hensyn ved flytting til ordinære mottak

Tilbud om samtale og eventuell frivillig underlivsundersøkelse for kvinner fra land der kjønnslemlestelse praktiseres

Hvem er ansvarlig for å yte helsehjelp?

- Kommunen har ansvaret for at de som oppholder seg i kommunen får helsehjelp
- Ved behov kan kommunene be om råd og støtte fra spesialisthelsetjenesten
- Mottaket skal sørge for at den mindreårige kommer seg til legen
- Helsepersonell på mottaket

Representantens rett på helseopplysninger

- Pasient – og brukerrettighetsloven § 3-4
 - Under 16 år: barnet og representanten skal informeres
 - Mellom 12 og 16 år: informasjon skal ikke gis til representanten dersom barnet ikke ønsker det og årsaken bør respekteres
 - Under 18 år: representanten skal alltid ha informasjon når det er nødvendig for å oppfylle foreldreansvaret
 - Barn under 18 år skal tas med råd sett i forhold til alder og modenhet.

Oppfølging av helse

- Representanten skal sørge for at den mindreårige får tilstrekkelig helsehjelp
- Representanten skal gis informasjon og samtykke til helsehjelp der det kreves foresattes samtykke
- Representanten må vurdere om helseforhold er av betydning for asylsøknaden og ha dialog med advokaten om dette
- Det kan tas hensyn til helseproblemer ved plassering på mottak

Rett til skole

- Rett til grunnskoleopplæring når det er sannsynlig at barnet skal være i Norge mer enn tre måneder
- Plikt til grunnskoleopplæring når oppholdet har vart i mer enn tre måneder
- I utgangspunktet rett til å gå på nærskolen, men kan i en begrenset periode organiseres andre opplæringstilbud
- Rett til videregående opplæring for de under 18 år: krav om fullført grunnskole eller tilsvarende opplæring

Forberedelse til bosetting

- Vedtak i asylsaken
- Kartlegging gjøres av mottak/omsorgssenter- krever samtykke fra representant
- Tildelingsbrev om kommune
- Kommunen får tilsendt kartleggings skjema
- Besøk av kommunen på mottaket/omsorgssenteret for å forberede flytting
- Snakk med barnet om bytte av representant/verge ved flytting

Ivaretagelse av barnets rettigheter- hva betyr det?

- Tale barnets sak- ikke ytre egne meninger
- Skaff deg kunnskap om regelverket
- Hvis det foreligger en rettighet- hvem har tilsvarende plikt til å utføre den? Kommunen, mottaket, UDI?
- Klag hvis barnets rettigheter ikke blir ivaretatt tilstrekkelig
 - Klagen må konkretiseres og begrunnes
 - Kontakt Fylkesmannen for veiledning

Hvilke oppgaver ligger til representanten mens barnet bor på mottak?

- Påse at den mindreårige får forsvarlig omsorg
- Påse at mottaket følger opp individuelle behov
- Bidra til kartlegging
- Påse at den mindreårige får tilstrekkelig helsehjelp
- Skole
- Aktivitetstilbud
- Følge opp asylsaken
- Søke om barnetrygd ved oppholdstillatelse

Representant/verge vs. omsorgsperson

- Representanten/vergen har ikke ansvar for den daglige omsorgen
- Representanten/vergen bør være omsorgsfull, men med klare grenser
- Fysisk kontakt og kulturforskjeller
- Hva med å gi gaver, eller ta de med på aktiviteter?

Kontakt med tidligere representant/verge

- Ved bytte av representant/verge vil Fylkesmannen opplyse hvem som tidligere har vært representant
- Det er viktig med god informasjonsflyt mellom representantene/vergene
- Utarbeidet et kartleggingseskjema som representanten/vergen kan benytte for å overføre nødvendig informasjon
- Send relevante saksdokumenter per post dersom barnet samtykker til dette

Tenk over dette før du handler som representant/verge

- Er jeg formelt oppnevnt?
- Ligger forholdet innenfor oppdraget som representant/verge, eller skal andre utøve dette?
- Er handlingen i tråd med barnets ønske?
- Hvordan vil min opptreden virke på barnet og andre?
- Har jeg forholdt meg til regelverket?
- Bryter jeg min taushetsplikt ved å gå videre med dette?
- Har jeg tilstrekkelig kunnskap, eller bør jeg henvende meg til Fylkesmannen for veiledning?

GODTGJØRING OG UTGIFTSDEKNING

Godtgjøring i transittfasen

- Registering hos PU
 - Varighet inntil 3 timer: kr 1 200
 - Varighet over 3 timer: kr 1 600
 - Flere registreringer samme dag: kr 400 per time
- Ankomstsamtale: kr 1 000
- Inntil tre besøk på mottak kr 800 per besøk
- Asylintervju:
 - Asylintervju med varighet inntil 4 timer: kr 1 600
 - Asylintervju med varighet over 4 timer: kr 2 800
- Annet arbeid: kr 1 000
- Reisetid over 30 min: kr 600
- Kompensasjon for oppdrag som bortfaller: kr 1 000

Godtgjøring etter transittfasen

- Etter asylintervju kr 850 per måned
- Ved bytte av representant mottar begge representantene hele satsen i måned skiftet finner sted
- Verge
 - Fast verge kr 10 000 per år eller kr 400 per time
 - Alminnelig verge kr 4 000 per eller kr 200 per time

Utgiftsdekning

- Transittfasen: kr 800
- Etter gjennomført intervju: kr 100 per måned
- Dekning av faktiske reiseutgifter
 - Offentlig kommunikasjon skal som hovedregel benyttes
 - Bruk av bil må forhåndsgodkjennes av Fylkesmannen
- Dekning av tolkeutgifter inntil kr 3800
- Vergefasen: kr 1000 per år

Avslutning

- Ved behov for veiledning eller bistand bes du kontakte ditt fylkesmannsembete
- Materialet for grunnkurset er utarbeidet av Fylkesmannen i Oslo og Akershus
- Dersom du har innspill vedrørende innholdet i grunnkurset eller ønsker at vi skal holde foredrag for deg/dere, vennligst kontakt fagansvarlig Mona Choon Rasmussen, e-postadresse fmoamra@fylkesmannen.no